

Чернівецький національний університет імені Юрія Федьковича
(повне найменування закладу вищої освіти)

Факультету педагогіки, психології та соціальної роботи
(назва факультету)

Кафедра педагогіки та методики початкової освіти
(назва кафедри)

СИЛАБУС
навчальної дисципліни

Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі
(українська мова)

(вказуйте назву навчальної дисципліни (іноземною, якщо дисципліна викладається іноземною мовою))

обов'язкова

(вказати: обов'язкова)

Освітньо-професійна програма «Початкова освіта»
(назва програми)

Спеціальність 013 «Початкова освіта»
(вказати: код, назва)

Галузь знань 01 Освіта / Педагогіка
(вказати: шифр, назва)

Рівень вищої освіти перший (бакалаврський)
(вказати: перший (бакалаврський)/другий (магістерський)/третій (освітньо-науковий))

факультету педагогіки, психології та соціальної роботи
(назва факультету/інституту, на якому здійснюється підготовка фахівців за вказаною освітньо-професійною програмою)

Мова навчання українська
(вказати: на яких мовах читається дисципліна)

Розробники: Романюк С.З., завідувач кафедри педагогіки та методики початкової освіти, доктор педагогічних наук, професор
(вказати авторів (викладач (ів)), їхні посади, наукові ступені, вчені звання)

Профайл викладача (-ів) http://elemed.chnu.edu.ua/?page_id=11
<https://scholar.google.com/citations?user=SOYNMS0AAAAJ&hl=uk&oi=a>

Контактний тел. **0508299766**

E-mail: s.romaniuk@chnu.edu.ua

Сторінка курсу в Moodle <https://moodle.chnu.edu.ua/course/view.php?id=314>

Консультації
Очні консультації: Серeda з 14.00 до 15.00.
Онлайн-консультації: за попередньою домовленістю Viber (+380508299766) в робочі дні з 9.00 до 16.00.
Очні консультації за попередньою домовленістю: Понеділок та Вівторок з 14.00 до 15.00.

1. Анотація дисципліни (призначення навчальної дисципліни).

Формування вчителя Нової української школи вимагає посиленого розвитку його мовно-комунікативної компетентності, яка реалізується через навчальний курс «Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі (українська мова)». Дисципліна є базовою. Її зміст розроблено з урахуванням викликів сьогодення, положень Концепції «Нова українська школа», Державного стандарту початкової освіти, законів України «Про освіту», «Про вищу освіту», Національної стратегії розвитку освіти в Україні на 2012-2021 рр. та компетентнісного підходу до підготовки майбутніх фахівців.

2. Мета навчальної дисципліни: формування професійно-педагогічної компетенції майбутнього вчителя початкових класів, зокрема, озброєння студентів сучасними теоретичними і практичними здобутками методики навчання української мови молодших школярів, вироблення умінь і навичок, необхідних для вирішення актуальних проблем мовної освіти учнів початкової школи відповідно до державних і європейських стандартів на основі компетентнісного підходу з використанням інноваційних педагогічних технологій та комп'ютерної техніки; сприяння розвитку професійної самостійності студентів, залучення їх до науково-дослідницької діяльності.

Формат дисципліни: викладання курсу передбачає поєднання традиційних форм аудиторного навчання з елементами електронного навчання, в якому використовуються спеціальні інформаційні технології.

Під час сесії формат очно-дистанційний (offline/Facetoface).

3. Пререквізити.

«Українська мова (за професійним спрямуванням)», «Сучасна українська мова з практикумом», «Дидактика», «Психологія загальна та вікова», «Загальні основи педагогіки та історія її розвитку».

Політика курсу.

Для забезпечення якісного результату навчання вимагається відвідування усіх занять (очно або дистанційно). Пропущені заняття без поважних причин мають бути відпрацьованими. Відпрацювання здійснюється у формі індивідуальної бесіди під час годин, відведених на консультивання зі здобувачами вищої освіти. Високо оцінюється академічна добросовісність. Студентам, які порушили вимоги академічної добросовісності перераховуються бали. Якщо здобувач вищої освіти претендує на високу позитивну оцінку, повинен виявляти активність на кожному занятті, бути готовим до імпровізації та творчості.

4. Результати навчання (компетентності)

Результатом вивчення дисципліни має бути сформованість наступних компетентностей:

Загальні компетентності:

ЗК-4. Здатність працювати в команді.

ЗК-5. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК-6. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел.

ЗК-8. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

Спеціальні (фахові) компетентності

СК-1. Здатність спілкуватися державною та іноземною мовами (усною та писемною формами), демонструвати навички нормативного літературного мовлення в різних сферах особистої й професійно-педагогічної комунікації.

СК-2. Здатність орієнтуватися в інформаційному просторі, використовувати відкриті ресурси, інформаційно-комунікаційні та цифрові технології, оперувати ними в професійній діяльності.

СК-3.1. Мовно-літературна компетентність. Здатність до застосування професійно профільованих лінгвістичних і літературознавчих знань, умінь та навичок, що становлять теоретичну основу мовно-літературної освітньої галузі та її окремих змістових ліній.

СК-4. Здатність управляти власними емоційними станами, налагоджувати конструктивну та партнерську взаємодію з учасниками освітнього процесу, формувати мотивацію здобувачів початкової освіти до навчання та організувати їхню пізнавальну діяльність.

СК-5. Здатність до проєктування осередків навчання, виховання й розвитку здобувачів початкової освіти.

СК-6. Здатність до організації освітнього процесу в початковій школі з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, розвитку в них критичного мислення та формування ціннісних орієнтацій.

СК-7. Здатність до моделювання змісту відповідно до очікуваних результатів навчання, добору оптимальних форм, методів, технологій та засобів формування ключових і предметних компетентностей молодших школярів у процесі вивчення освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти: мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної.

СК-9. Здатність до різних видів оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти на засадах компетентнісного підходу.

Програмні результати:

ПР-01. Організувати монологічну, діалогічну та полілогічну форми спілкування з молодшими школярами, іншими учасниками освітнього процесу, представниками громади, поважаючи права людини та суспільні цінності; формувати судження, що враховують соціальні, наукові та етичні аспекти.

ПР-04. Спілкуватися із професійних питань засобами державної та іноземної мов в усній та письмовій формах, застосовувати в освітньому процесі прийоми збагачення усного й писемного мовлення молодших школярів.

ПР-06. Інтегрувати та використовувати академічні предметні знання як основу змісту освітніх галузей Державного стандарту початкової освіти (мовно-літературної, математичної, природничої, технологічної, інформатичної, соціальної і здоров'язбережувальної, громадянської та історичної, мистецької, фізкультурної) та трансформувати їх у різні форми.

ПР-07. Планувати й здійснювати освітній процес з урахуванням вікових та індивідуальних особливостей молодших школярів, забезпечувати розвиток пізнавальної діяльності учнів, формувати в них мотивацію до навчання.

ПР-09. Планувати та організувати освітній процес у початковій школі, позаурочні й позашкільні заняття та заходи, використовуючи різні організаційні форми навчання та типи занять, із дотриманням принципу науковості та вимог нормативних документів початкової школи.

ПР-10. Використовувати в освітній практиці різні прийоми формування, поточного і підсумкового оцінювання навчальних досягнень здобувачів початкової освіти, прийоми диференційованого оцінювання дітей з особливими освітніми потребами.

ПР-12. Застосовувати методи та прийоми навчання, інновації, міжпредметні зв'язки та інтегрувати зміст різних освітніх галузей в стандартних і нестандартних ситуаціях професійної діяльності в початковій школі, оцінювати результативність їх застосування.

У результаті вивчення навчальної дисципліни студент повинен:

Знати:

- Положення Державного стандарту початкової освіти («Мовно-літературна галузь»), вимоги до обов'язкових результатів навчання здобувачів освіти з «Мовно-літературної освітньої галузі» (українська мова);
- зміст Типової освітньої програми початкової освіти («Мовно-літературна освітня галузь» (українська мова)), укладеної під керівництвом Савченко О.Я.; програми навчання української мови (3-4 класи); укладеної під керівництвом Шиян Р.Б. та Типової

освітньої програми для закладів загальної середньої освіти («Мовно-літературна освітня галузь» (українська мова)),

- структуру курсу, завдання кожного розділу, наукові основи методики української мови, її зв'язки з іншими науками;
- структуру підручників та дидактичний інструментарій для початкової школи;
- форми організації освітнього процесу з української мови у початковій школі;
- ефективні методи, прийоми, принципи розкриття суті мовних та мовленнєвих явищ;
- інноваційні педагогічні та інформаційно-комунікаційні технології навчання української мови у початковій школі;
- зміст, структуру і методику уроків української мови різних типів та сучасні вимоги до їх проведення;
- норми оцінювання навчальних досягнень молодших школярів.

Вміти:

- визначати навчальну, виховну, розвивальну мету уроків та позаурочних занять з української мови, оптимально досягати її у процесі навчання;
- моделювати уроки української мови та проводити їх на основі сучасних інноваційних педагогічних та інформаційно-комунікаційних технологій, здійснювати аналіз та самоаналіз проведених занять;
- створювати власне навчально-методичне забезпечення курсу методики навчання української мови з метою підвищення комунікативної компетентності молодших школярів;
- аналізувати основний зміст навчання і методичний апарат до нього, закладений у підручниках («Буквар», «Українська мова») та навчальних посібниках (комплектах) для початкових класів, оцінювати їхнє змістово-технологічне наповнення відповідно до дидактичних вимог, застосовувати прийоми розкриття мовних понять;
- оцінювати результати діяльності молодших школярів відповідно до сучасних критеріїв оцінювання навчальних досягнень учнів початкових класів.

5. Опис навчальної дисципліни

5.1. Загальна інформація

Назва навчальної дисципліни «Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі (українська мова)»												
Форма навчання	Рік підготовки	Семестр	Кількість			Кількість годин					Вид підсумкового контролю	
			кредитів	годин	Змістових модулів	лекції	практичні	семінарські	лабораторні	самостійна робота		індивідуальні завдання
Денна	2	3, 4	7	210	3	75	30	30	-	75		Іспит
Заочна	2	3, 4	7	210	3	28	-	-	-	182		Іспит

5.2. Дидактична карта навчальної дисципліни

Назви змістових	Кількість годин
------------------------	------------------------

модулів і тем	денна форма						Заочна форма					
	усього	у тому числі					усього	у тому числі				
		л	п	сем	інд	с.р.		л	п	сем	інд	с.р.
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
Теми лекційних занять	Змістовий модуль 1. Лінгводидактичні основи навчання української мови у початковій школі. Методика навчання грамоти.											
Тема 1. Методика навчання української мови як педагогічна наука та навчальна дисципліна	6	2	-	2	-	2	1	1	-	-	-	5
Тема 2. Методика навчання грамоти в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа»	6	2	-	2	-	2	7	1	-	-	-	10
Тема 2. Навчально-методичне забезпечення курсу «Українська мова» в початковій школі	6	-	-	2	-	4	-	1	-	-	-	6
Тема 3. Методи навчання грамоти	6	2	-	2	-	2	2	-	-	-	-	6
Тема 4. Добуквений період навчання грамоти	8	2	2	-	-	4	6	1	-	-	-	8
Тема 5. Буквений період навчання грамоти	11	4	2	1	-	4	7	1	-	-	-	8
Тема 6. Методика навчання письма першокласників	11	4	2	1	-	4	6	1	-	-	-	7
Тема 7. Післябуквений період навчання грамоти	6	2	2	-	-	2	6	1	-	-	-	5
Разом за ЗМ модуль 1		18	8	10	-	24		7	-	-	-	55
	Змістовий модуль 2. Методика вивчення елементів мовної теорії											
Тема 8. Теоретико-методичні засади методики навчання молодших школярів української мови згідно Державного стандарту початкової освіти	6	2	-	2	-	2	6	1	-	-	-	5
Тема 9. Особливості	6	2	-	2	-	2	7	1	-	-	-	6

інтегрованого навчання												
Тема 21. Робота з розвитку діалогічного мовлення молодших школярів на уроках української мови	11	4	1	2	-	4	5	1	-	-	-	8
Тема 22. Робота над переказами в системі розвитку зв'язного мовлення учнів	14	6	2	2	-	5	6	1	-	-	-	10
Тема 23. Методика роботи над учнівськими творами в початковій школі	14	6	2	2	-	5	6	1	-	-	-	10
Разом за III модуль		22	6	10	-	22		5				51
Іспит												
Усього годин	210	75	30	30	-	75	210	28				182

5.3. Зміст завдань для самостійної роботи

№ з/п	Назва теми	Кількість годин
Змістовий модуль 1		
Лінгводидактичні основи навчання української мови у початковій школі. Методика навчання грамоти.		
Тема 1.	Методика навчання української мови як педагогічна наука та навчальна дисципліна. <ul style="list-style-type: none"> – укласти бібліографічну довідку статей за останні 3 роки фахових журналів з анотацією; – виписати висловлювання науковців, педагогів про мову; – опрацювати Державний стандарт початкової освіти, мовно-літературну освітню галузь Нової української школи; – оформити таблицю методів дослідження в методиці навчання української мови (презентація). 	2/5
Тема 2.	Методика навчання грамоти в умовах реалізації Концепції «Нова українська школа». Навчально-методичне забезпечення курсу «Українська мова» в початковій школі. <ul style="list-style-type: none"> – Проаналізувати навчальну програму з української мови в контексті сучасних вимог початкової школи та вказати на зміни, які відбулися; – дослідити, як реалізується кожна змістова лінія освітньої галузі у Букварі; – проаналізувати діючі підручники/букварі, здійснити їх порівняльний аналіз (за програмою О.Савченко і Р.Шияна); – проаналізувати вправи і методичний апарат до них з метою виявлення можливості розвитку навчально-пізнавальної активності молодших школярів. Аналіз підручника 	6/16

	«Українська мова» (зміст, методичний апарат, рубрики, ілюстративний матеріал, наявність творчих завдань тощо).	
Тема 3.	Методи навчання грамоти. – скласти словник термінів та понять до даної теми; – виготовити наочність: схеми-моделі складового, звукового аналізу, рухомі складові таблиці; – підібрати дидактичний матеріал для виконання аналітико-синтетичних вправ; – аналіз бібліографічного покажчика статей // Поч. школа за останні 3 роки.	2/6
Тема 4.	Добуквений період навчання грамоти. – Змодельювати структуру уроку навчання грамоти у добуквений період з використанням методів інтерактивного навчання; – виготовити навчально-методичний комплект наочності з методики навчання грамоти (фішки, дидактичні ігри); – охарактеризувати добуквену частину Букваря.	4/8
Тема 5.	Буквений період навчання грамоти. – Розробити урок читання в період навчання грамоти (буква за вибором); – підібрати дидактичні ігри та словниково-логічні вправи до кожної літери (оформити матеріал у «Методичну скриньку»); – укомплектувати папку з наочним матеріалом на виучувану літеру (загадки, прислів'я, скоромовки, чистомовки, предметні малюнки) (літера за вибором студента); – виготовити прямі та променеві складові таблиці.	4/8
Тема 6.	Методика навчання письма першокласників. – Скласти урок письма на вивчення нової букви в буквений період (літера за вибором студента); – законспектувати вимоги про єдині зразки каліграфічного письма; – створити альбом-посібник з письмовими буквами та їх елементами, з віршованими текстами до кожної літери (оформлення матеріалів у відповідну папку); – знати алгоритм написання всіх літер (великих і малих), вміти пояснити їх написання на занятті.	4/7
Тема 7.	Післябуквений період навчання грамоти. – Скласти урок читання і письма у післябуквений період (тема за вибором); – добрати різні види словниково-логічних вправ для збагачення словникового запасу учнів; – дібрати тексти для додаткового читання у післябуквений період; – скласти сценарій свята «Прощання з Букварем»; – розробити тематику занять з дитячою книжкою.	2/5
Змістовий модуль 2 Методика вивчення елементів мовної теорії (фонетики, лексики, граматики, правопису, орфографії).		
Тема 8.	Теоретико-методичні засади методики навчання молодших школярів української мови згідно Державного стандарту початкової освіти – Підібрати приклади вправ методів навчання української мови для молодших школярів;	2/5

	<ul style="list-style-type: none"> – проаналізувати діючі підручники з української мови, вказавши на реалізацію вимог Державного стандарту; – скласти таблицю «Типи уроків з української мови у початкових класах та їх структура»; – на допомогу вчителю початкових класів розробити правила підготовки до уроку з української мови; – «Дидактична скринька». Підібрати лінгвістичні казки до уроків української мови (тема і клас за власним вибором). 	
Тема 9.	<p>Особливості уроків української мови в початковій школі.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Укласти вимоги до сучасного уроку української мови; – розробити методичні рекомендації до інтегрованого уроку мовно-літературної освітньої галузі 1-го циклу навчання; – розробити схему аналізу уроку української мови. 	2/6
Тема 10.	<p>Методика формування в учнів початкових класів уявлень про мову і мовлення, текст.</p> <ul style="list-style-type: none"> – укласти термінологічний словник до теми; – дібрати творчі завдання для розвитку зв'язного мовлення для учнів 2-4 класів; – розробити систему вправ на розвиток діалогічного та монологічного мовлення для учнів 1-4 класів. 	4/10
Тема 11.	<p>Методика вивчення елементів синтаксису і пунктуації.</p> <ul style="list-style-type: none"> – дібрати систему вправ на побудову словосполучень та речень; – створити скриньку невідкритих таємниць (дібрати сталі словосполучення з переносним значенням); – виготовити дидактичний матеріал до теми «Речення». 	4/8
Тема 12.	<p>Методика вивчення лексикології.</p> <ul style="list-style-type: none"> – дібрати дидактичні ігри, цікаві завдання для збагачення словникового запасу учнів; – дібрати вправи та завдання для парної роботи учнів з розділу «Лексичне значення слова»; – підготувати повідомлення про прийоми розкриття лексичного значення слів; – розробити пам'ятку «Що повинні знати учні про лексичне значення слів» 	4/8
Тема 13.	<p>Методика навчання морфемної будови слова.</p> <ul style="list-style-type: none"> – законспектувати програмні вимоги щодо вивчення морфемної будови слова; – виготовити демонстраційні картки-моделі морфемних частин слова; – скласти план-конспект уроку з елементами морфемного розбору (повного та часткового). 	2/8
Тема 14.	<p>Методика вивчення частин мови (основних та допоміжних).</p> <ul style="list-style-type: none"> – Укласти «Дидактичну скриньку»; – підібрати лінгвістичні казки до вивчення частин мови; – скласти фрагмент уроку для учнів 2-4 класів з кожної частини мови (по 1 уроку) – етап вивчення нового матеріалу; – скласти лінгвістичну казку про частини мови; – дібрати диференційовані завдання і вправи до вивчення основних та допоміжних частин мови; – дібрати загадки, в яких є прислівники, числівники, займенники. 	4/10
Тема 15.	<p>Методика навчання основ фонетики і графіки.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Труднощі у засвоєнні елементів фонетики і графіки; 	2/8

	<ul style="list-style-type: none"> – дібрати ігри зі складовими схемами та моделями слів; – скласти 2-3 вправ для учнів 3-4 класів на повторення правила позначення на письмі твердих і м'яких приголосних звуків; – укласти вправи на перевірку приголосних та голосних звуків; – розробити план-конспект уроку з використанням нетрадиційних підходів до вивчення фонетики (тема за вибором); – опрацювати критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з української мови. 	
Тема 16.	<p>Методика навчання орфографії.</p> <ul style="list-style-type: none"> – законспектувати загальні вимоги до оформлення письмових робіт у початковій школі; – скласти систему вправ для попередження учнівських помилок; – розробити фрагмент уроку з теми, що вивчається; – розробити різнорівневі види завдань на списування для учнів 2-4 класів; – дібрати тексти навчальних та контрольних диктантів з метою формування правописних навичок; – дібрати проблемні ситуації завдання на матеріалі вивчених тем. 	4/8
Тема 17.	<p>Позакласна робота з української мови.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Описати види позакласних занять; – розробити позакласне заняття з української мови для учнів 2-4 класів (клас на вибір). 	1/5
<p>Змістовий модуль 3 Методика розвитку мовлення</p>		
Тема 18.	<p>Наукові основи методики розвитку мовлення молодших школярів в контексті реалізації положень Державного стандарту початкової освіти.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Упорядкувати вимоги до усного і писемного мовлення учнів; - опрацювати критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з української мови. 	4/8
Тема 19.	<p>Рівні роботи з розвитку мовлення у початковій школі.</p> <ul style="list-style-type: none"> – Дібрати систему вправ: <ul style="list-style-type: none"> • на вироблення умінь керувати роботою дихального апарату, • спеціальні вправи на вимову, • вправи для відпрацювання артикуляції голосних і приголосних звуків, • вправи з реченнями (аналітичні, синтетичні, конструктивні, за зразком); – підготувати: а) комплекс вправ та завдань щодо розвитку орфоепічних умінь учнів; б) комплекс вправ та завдань, які забезпечують роботу над інтонацією мовлення; в) комплекс вправ та завдань щодо розвитку мовлення учнів на лексичному рівні. 	4/10
Тема 20.	<p>Реалізація ротаційних моделей «Щоденні 5» на уроках української мови в умовах інтегрованого навчання</p> <ul style="list-style-type: none"> – Ознайомитися з технологією на платформі EdEra; – укласти методичні рекомендації до основних компонент даної технології; – розробити фрагмент уроку з використанням компоненту «робота зі словами». 	/5

Тема 21.	Робота з розвитку діалогічного мовлення молодших школярів на уроках української мови. - Законспектувати програмні вимоги до формування в учнів початкових класів діалогічного мовлення; - дібрати навчальний матеріал про культуру спілкування (вірші, оповідання); - скласти 2-3 діалоги у формі речень-запитань, речень-привітань, речень-відповідей, речень-прохань; - розробити фрагмент уроку, який містить завдання та види робіт щодо формування умінь складати діалог.	4/8
Тема 22.	Робота над переказами в системі розвитку зв'язного мовлення учнів - Дібрати 2-3 тексти для переказу; - скласти план-конспект інтегрованого уроку розвитку зв'язного мовлення з написання переказу; - розкрити методика формування умінь учнів початкових класів здійснювати самоперевірку та редагування власного переказу чи твору; - підготувати конспект уроку стислого письмового переказу тексту.	5/10
Тема 23.	Методика роботи над учнівськими творами в початковій школі. - Виписати та проаналізувати програмові вимоги до усних і письмових зв'язних висловлювань; - скласти тематику творів для учнів 2-4 класів; - ознайомитись з учнівськими творами та проаналізувати їх; - скласти бібліографію статей до розділу «Твори»; - скласти пам'ятку «Як працювати над твором»; - написати твір на запропоновану тему; - підготувати конспект уроку написання твору в початковій школі.	5/10

6. Система контролю та оцінювання

Види та форми контролю

Оцінювання навчальних досягнень майбутніх учителів здійснюється за кредитно-трансферною системою.

Методи перевірки спрямовані на виявлення рівня навчальних досягнень студентів. Це методи **усної, письмової та практичної** перевірки.

Застосовуються такі **види семестрового контролю**: 1) **поточний** – контроль під час семінарських, практичних занять: індивідуальне та фронтальне опитування тощо; 2) **періодичний** (захист реферату, конспекту уроку тощо); 3) **модульний** – модульні контрольні роботи, тести; 4) **тематичний** (тести); 5) **контроль самостійної та індивідуальної роботи**; 6) **підсумковий** рейтинговий контроль – іспит.

Семестровий контроль проходить у таких **формах**: індивідуальне та фронтальне опитування, вирішення тестових завдань, проведення ділових ситуацій за складеними конспектами (фрагментами) уроків української мови у початковій школі, опрацювання додаткових джерел інформації, обговорення публікацій педагогічних журналів, Інтернет сайтів з проблем методика навчання української мови у 1-4 класах, презентація передового педагогічного досвіду вчителів-класоводів, рецензування навчально-методичних посібників, добір ігрового матеріалу для уроків української мови, оцінювання виготовленої наочності до уроків навчання грамоти у 1 класі та української мови у 2-4 класах.

Формою підсумкового контролю успішності навчання є іспит.

До іспиту допускаються студенти, які прослухали лекційний курс, виконали практичні завдання, запропоновані види самостійної роботи, а також індивідуальні завдання, написали модульні контрольні роботи.

Засоби оцінювання

Засобами оцінювання та демонстрування результатів навчання є:

- контрольні роботи;
- стандартизовані тести;
- есе;
- презентації результатів виконаних завдань та досліджень;
- плани-конспекти уроків;
- створення дидактичної скриньки (предметні та сюжетні малюнки, твори завдання, мовні ігри та ін.) .

7. Критерії оцінювання результатів навчання з навчальної дисципліни

7.1. Шкала оцінювання: національна та ЄКТС

Оцінка за національною шкалою	Оцінка за шкалою ECTS	
	Оцінка (бали)	Пояснення за розширеною шкалою
Відмінно	A (90-100)	відмінно
Добре	B (80-89)	дуже добре
	C (70-79)	добре
Задовільно	D (60-69)	задовільно
	E (50-59)	достатньо
Незадовільно	FX (35-49)	(незадовільно) з можливістю повторного складання
	F (1-34)	(незадовільно) з обов'язковим повторним курсом

7.2. Критерії оцінювання знань, умінь і навичок студентів

A5 (відмінно)

Студент має глибокі знання з лінгводидактики, методики навчання української мови в початковій школі, орієнтується в основних документах, пов'язаних з Державним стандартом початкової загальної мовної освіти, навчальних програмах, підручниках. Уміє аналізувати державні документи, пов'язані з лінгводидактикою, застосовувати набуті знання на практиці (в конспектах уроків, виборі адекватних темі методів та засобів навчання української мови в початковій школі), володіє навичками професійного мовлення. Студент уміє працювати з методичною літературою, реферувати опрацьований матеріал та обговорювати його.

Правильно вирішує усі тестові завдання.

B4 (добре)

Студент має ґрунтовні знання теоретичного матеріалу, добре орієнтується у змісті, структурі української мови в початкових класах, володіє практичними навичками складання плану-конспекту уроку з української мови, але

допускає незначні неточності у визначенні лінгводидактичного апарату.

Правильно вирішує переважну більшість тестових завдань.

C4 (добре)

Студент знає програмовий матеріал, виявляє уміння організувати навчальний процес з української мови у початковій школі, орієнтується у змісті й структурі уроків, однак йому бракує практичних умінь і навичок.

Правильно вирішує більшість тестових завдань.

E3 (задовільно)

Студент орієнтується у змісті і структурі курсу, але з'ясувати детально сутність певного явища не може. Йому не вистачає умінь і навичок аналізувати навчально-виховний процес з української мови в початковій школі.

Правильно вирішує половину тестових завдань.

F X (незадовільно з можливістю повторного складання)

Студент має досить приблизні знання матеріалу курсу. Не володіє фаховою термінологією, у нього відсутні практичні уміння й навички.

Правильно вирішує окремі тестові завдання.

F (незадовільно з обов'язковим повторенням вивченого курсу)

Студент не володіє знаннями, уміннями й навичками, визначеними програмою курсу, не виконував навчальних завдань з аудиторної та поза аудиторної роботи.

Тестові завдання не вирішує.

Розподіл балів, які отримують студенти

Для прикладу (екзамен)

Поточне оцінювання (аудиторна та самостійна робота)			Кількість балів (екзамен)	Сумар на к-ть балів
Змістовий модуль 1	Змістовий модуль 2	Змістовий модуль 3	40	100
T1-T7	T1-T10	T1-T5		
по 3б за заняття. T1 -2б	T1, 2, 6, 8, 10 по 2б за заняття; T 3, 4, 5, 7, 9 по 3 б.	по 3б за заняття		
20	25	15		

T1, T2 ... T12 – теми змістових модулів.

За доповнення на занятті – 2 б

Виконання творчого завдання: створення портфоліо до теми, проекту – 12б.

Іспит проводиться за екзаменаційними білетами. Загальна підсумкова оцінка за курс виставляється з урахуванням рейтингових поточних балів і балів, отриманих під час іспиту як середнє арифметичне.

8. Рекомендована література

8.1. Основна

1. Білявська Т.М. Методика навчання української мови: практикум. Миколаїв : СПД Румянцева, 2020. 180 с.
http://dspace.mdu.edu.ua/jspui/bitstream/123456789/756/1/Білявська_Методика%20навчання%20української%20мови%2C%202020.pdf
2. Вашуленко М. С. Українська мова. Буквар: у 2 частинах. – Ч.1: підруч. для 1 кл. закладів загальної середньої освіти. К.: Видавничий дім «Освіта», 2018. 112 с.
3. Вашуленко М. С. Нова українська школа: методика навчання інтегрованого курсу «Українська мова» у 1-2 класах закладах загальної середньої освіти на засадах компетентнісного підходу : навч.-метод. посібник. Київ: видавничий дім «Освіта», 2019, 192с.
4. Вашуленко М. С. Українська мова і мовлення у початковій школі: методичний посібник. К.: Освіта, 2019, 400 с.
5. Вашуленко М.С, Дубовик С.Г. Українська мова і читання: підруч. для 2 класу для закладів загальної середньої освіти (у 2-х частинах). Київ: Видавничий дім «Освіта», 2019. 1 частина. Режим доступу: http://www.osvita-dim.com.ua/free/2_01_01.pdf 2 частина. Режим доступу: http://www.osvita-dim.com.ua/free/2_01_02.pdf
6. Методика навчання української мови в початковій школі: навчально-методичний посібник для студентів вищих навчальних закладів / За наук.ред. М.С.Вашуленка. К.: Літера ЛТД, 2012, 364 с.
7. Нова українська школа: poradnik для вчителя / за заг. ред.Н. М. Бібік. Київ: Літера ЛТД, 2018. – 160 с.
8. Новий Державний стандарт початкової освіти, затверджений постановою Кабінету Міністрів України від 21 лютого 2018р.
<http://dano.dp.ua/attachments/article/303/%D0%94%D0%B5%D1%80%D0%B6%D0%B0%D0%B2%D0%BD%D0%B8%D0%B9%20%D1%81%D1%82%D0%B0%D0%BD%D0%B4%D0%B0%D1%80%D1%82%20%D0%BF%D0%BE%D1%87%D0%B0%D1%82%D0%BA%D0%BE%D0%B2%D0%BE%D1%97%20%D0%BE%D1%81%D0%B2%D1%96%D1%82%D0%B8.pdf>
9. Організація освітнього процесу в початковій школі: Методичні рекомендації. Орієнтовні календарно-тематичні плани. 3 клас. Харків: Вид.-во «Ранок», 2020. 144 с.
10. Романюк С., Костащук О. Методика навчання мовно-літературної освітньої галузі: українська мова: навч.-мет.посібник – Чернівці: Чернівець. нац. ун-т ім. Ю.Федьковича, 2022. 172 с.
11. Романюк С.З., Котик Т.М. Актуальні проблеми вивчення предметів мовно-літературної освітньої галузі в початковій школі. Чернівці-Івано-Франківськ, 2021. 286 с.
12. Типова освітня програма для закладів загальної середньої освіти під керівництвом Р.Б.Шияна. Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
13. Типова освітня програма початкової освіти цикл І (1-2 класи)/ під керівництвом Р.Б.Шияна. – Режим доступу: <http://nus.org.ua/news/opublikuvaly-typovi-osvitni-programy-dlya-1-2-klasiv-nush-dokumenty>.
14. Типові освітні програми для закл. Загальної середньої освіти: 1-2 класи. К.: ТД «Освіта-Центр », 2018. 240 с.
15. Типові освітні програми для ЗЗСО 1-2, 3-4 клас під керівництвом О.Я Савченко та Р.Шияна. – Ранок, 2020. – Режим доступу: <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednya-osvita/navchalni-programi/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>
16. Ткачук В., Грибчук Л. Післябукварик: читаємо, пишемо, розвиваємо мовлення. В.-во: Підручники і посібники, 2020. 112 с.
17. Цєпова І. В. Навчасмо письма ліворуких дітей. – Х.: Вид-во «Ранок», 2009. 128с.

8.2. Допоміжна

1. Алілуйко Н. Мандрівка сторінками Букваря. *Початкова школа*. 2017. №9. С.11-14.
2. Бадзюк О. Розвиток мовлення. Написання докладного переказу. II цикл навчання (3-4 класи). *Початкова школа*. 2020. №5-6. С.6-8.
3. Большакова І. О. Навчання грамоти. 1 клас. Навчальний зошит: У 4 ч. Ч. 1. Харків: Вид-во «Ранок», 2017. 48 с.
4. Вашуленко М., Дубовик С. Формування в учнів початкових класів дослідницьких умінь на матеріалі програмового курсу української мови. *Початкова школа*. 2020. №4. С.18-23.
5. Вашуленко О. Методичні рекомендації щодо роботи за новим підручником «Українська мова та читання. 3 клас. Частина 2». *Початкова школа*. 2020. № 9. С.14-20.
6. Вітковська Л. Розвиток дослідницьких навичок молодших школярів під час засвоєння словникових слів. *Початкова школа*. 2017. №6. С.10-12.
7. Вітюк В. В. Правописне портфоліо як індикатор індивідуальної траєкторії формування та вдосконалення правописної компетентності майбутніх учителів Нової української школи. *Acta paedagogica volynienses*. 2021. Вип. 3. С. 49-57.
8. Дубовик С. Культура професійного монологічного мовлення сучасного вчителя початкової школи. *Початкова школа*. 2020. №5-6. С.1-4.
9. Думанська О. Свято «Прощання з Букварем». *Початкова школа*. 2020. №4. С.60.
10. Захарійчук М. Особливості роботи за навчально-методичним комплектом з української мови до підручника «Українська мова та читання. 3 клас. Частина 1». *Початкова школа*. 2020. № 9. С.20-26.
11. Зінченко Н. Вчимося писати есе. *Початкова школа*. 2017. №6. С.14-15.
12. Іваниця Г. Українська мова та читання 3 клас. Інтегрований навчальний посібник у 2-х частинах. Частина 1, 2020. 64 с.
13. Йолкіна Л.В. Учимося писати Есе. Робочий зошит для учнів 3-4 класів. К.:УОВЦ «Оріон», 2016. 80 с.
14. Кабельнікова Н. Подолання фонематичних помилок на початкових етапах оволодіння навичками письма. *Початкова школа*. 2017. №4. С.11-13.
15. Каніщенко А. П. Вчимо дітей писати твори. Навч.-метод.посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2009, 248 с.
16. Каніщенко А. П., Будна Н.О. Вивчення прислівника у початкових та середніх класах. – Навч.метод. посібник. Тернопіль: Навчальна книга – Богдан, 2010, 96 с.
17. Каніщенко А. П., Ткачук Г.О. та інші. Інтегрований курс. Українська мова з методикою навчання в початкових класах: підручник. К.: Промінь, 2003, 232 с.
18. Карнаухова Т. Урок української мови в 2 класі. *Початкова школа*. 2017. №6. С.12-14.
19. Кидисюк Н.П., Хомуленко Т.Б. Збірник переказів з української мови. 1-4 класи. Харків: Вид-во «Ранок», 2019. 224 с.
20. Кузнецова С. Комбінований урок-подорож з української мови та мистецтва в 3 класі. *Початкова школа*. 2020. №5-6. С.5-6.
21. Машина З. Формування комунікативної компетентності учнів (на матеріалі вивчення теми «Прикметник» у 2 класі). *Початкова школа*. 2017. №9. С.15-18.
22. Методика навчання каліграфії в сучасній початковій: навчальний посібник для вчителів початкових класів. / Н.В. Боднар, О.Ю Прищепя. За ред. В.А.Трунової. Х.: «Ранок», 2017. 464 с.
23. Методичні рекомендації щодо оцінювання навчальних досягнень учнів другого класу 2019-2020 рр. https://osvita.ua/legislation/Ser_osv/65481/.
24. Петрук О.М. Підручник української мови як засіб формування стратегій мовленнєвого спілкування. *Проблеми сучасного підручника : зб. наук. праць* / [ред. кол.; голов. ред. – О.М.Топузов]. К.: Педагогічна думка, 2021. Вип. 26. С.165-175.

25. Петрук О. Версифікація як засіб розвитку мовленнєвих здібностей учнів. *Вісник Польсько-української науково-дослідної лабораторії дидактики імені Я. А. Коменського*. Вип. 2(22): Сучасні проблеми обдарованості особистості: матеріали II Міжнар. наук.-практ. конф. (м. Умань, 20–21 трав. 2021 р.) / МОН України, НАПН України, Ін-т педагогіки [та ін.]; [редкол.: Осадченко І. (голов. ред. та відп. за вип.), Демченко І., Івлева Н. [та ін.]. Умань: Візаві, 2021. С.103-106.
26. Петрук О.. Діалогічне мовлення як складова комунікативної компетентності учнів. *Навчання української мови та мов національних меншин учнів закладів загальної середньої освіти в контексті компетентнісного підходу* : збірник тез Всеукраїнської наукової конференції, Київ, 21 квітня 2021 р. / за наук. ред. д. пед. наук Н. І. Богданець-Білоskalенко (електронне видання). Київ : Педагогічна думка, 2021. С.21.
27. Організація освітнього процесу в початковій школі: Методичні рекомендації. Орієнтовні календарно-тематичні плани. 3 клас. Харків: Вид.-во «Ранок», 2020. 144 с.
28. Палійчук О. Методика каліграфічного письма: Навчальний посібник. Чернівці: Букрек, 2010. 344 с.
29. Петрук О.М. Підручник української мови як засіб формування стратегій мовленнєвого спілкування. *Проблеми сучасного підручника* : зб. наук. праць / [ред. кол.; голов. ред. – О.М.Топузов]. – К.: Педагогічна думка, 2021. – Вип. 26. С.165-175.
30. Пилипенко Т. Урок розвитку зв'язного мовлення. 3 клас. *Початкова школа*. 2017. №3. С.5-7
31. Пономарьова К. Засвоєння орфограм на уроках української мови в 3 класі. *Початкова школа*. 2017. №4. С.44-47.
32. Пономарьова К. Особливості навчання української мови в 3 класі. *Початкова школа*. 2020. №9. С.1-7.
33. Романюк С.З. Інноваційні підходи до оновлення змісту підручників для сучасної початкової школи/ Всеукраїнський науково-методичний семінар «Нова українська школа: теорія а практика» 28 вересня 2021 р. [упор. Вітюк В.В., Кашуб'як І.О.]. Луцьк, 2021, 52 с.
34. Романюк С. Підготовка майбутніх вчителів початкових класів до професійної діяльності в умовах інноваційного освітнього середовища. *Педагогічний поступ: збірник матеріалів ІХ Всеукраїнської науково-практичної конференції з міжнародною участю «Нова українська школа: теорія та практика»* (Луцьк, 17-18 листопада 2022 р.) / За заг. ред. проф. Пріми Р. М. Луцьк : ФОП Мажула Ю. М., 2022. 143-146 с.
35. Романюк С.З., Піц І.І. Практикум з методики навчання української мови: навчання грамоти: навчально-методичний посібник. Чернівці-Вижниця, 2014. 210с.
36. Романюк С.З., Яворська С.Т. Формування орфографічних знань і вмій учнів у процесі виконання розумових дій. *Збірник наукових праць Уманського державного педагогічного університету*. Вип. 3, 2022. С.81-89.
37. Сінна І. Урок української мови в 3-му класі. *Початкова школа*. 2020. №4. С.23.
38. Сіранчук Н. Лінгводидактичні принципи формування лексичної компетентності молодшого школяра. *Початкова школа*. 2017. №1. С.47-49.
39. Терещук А. Підсумковий урок української мови. *Початкова школа*. 2017. №4. С.52-53.
40. Харченко О.Ю., Юрченко Н.Ф. Навчаємо писати перекази. Х.: Вид.група «Основа»: «Тріада», 2008. 192 с.
41. Харченко. О.Ю. Навчаємо писати твори. Х.: Вид.група «Основа», 2010. 189, [3] с. (Серія «Початкова школа»).
42. Цєпова І.Д. Дивослово. Навчання грамоти. Навчальний зошит для 1 класу ЗЗСО у 4 частинах.– Харків: Вид.-во «Ранок», 2018. 48с.
43. Ялоза О. Урок розвитку зв'язного мовлення. 4 клас. *Початкова школа*. 2017. №6. С.16-17.

44. Янко Н.О., Якунько О.В. Принципи реалізації функціонально-стилістичного підходу в процесі вивчення граматичного матеріалу в початковій школі. *Молодий вчений*, 2018. № 2.1 (54.1). С. 149-153.

9. Інформаційні ресурси

1. Офіційний сайт МОН України. <http://www.mon.gov.ua/ua/>
2. Офіційний сайт журналу «Початкова школа». <http://pochatkova-shkola.net/journal.htm>
3. Методичний портал. Інтернет-ресурси для вчителів початкових класів. – <http://metodportal.net/node/595> 4. www.osvita.ua.com.
4. www.mon.gov.ua.
5. <https://www.kmu.gov.ua/ua/npas/pro-zatverdzhennya-derzhavnogo-standartupochatkovoyi-osviti>.
6. <https://mon.gov.ua/ua/osvita/zagalna-serednyaosvita/navchalni-programi-dlya-pochatkovoyi-shkoli>.
7. <http://molodyvcheny.in.ua/files/journal/2018/2.1/38.pdf>.
8. <https://nus.org.ua/wp-content/uploads/2017/09/Navchannya-gramoty-1klas-Navchalnyj-zoshyt.pdf>.